

Учитель 10

ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 2017

НОВИЙ ЗАКОН ПРО ОСВІТУ

Концептуальні
положення

БЕРЕЖИМО ЗДОРОВ'Я

Валеологічні ігри,
завдання, вправи

Про РОСЛИНИ ЗУСЕБІЧ

Інтегрована освіта

ПЛЕКАЄМО ОБДАРОВАННЯ

Майстер-клас
для педагогів

ПАПЕРОПЛАСТИКА

Інклюзивна освіта

МАНДРІВКИ КАЗКАМИ

Квест, 4-й клас

ЗОЛОТОКОСА ОСІНЬ

Проект, 2-й клас

ШАНУЙ РОДИНУ

Брейн-ринг

Спецвипуск
Досвід педагогів
Черкаської області

*Осінь дуже любим ти і поважаєм
За красу її та щедрі урожаї*

Учитель № 10

початкової школи 2017

Науково-методичний журнал

Видається за підтримки Національної академії педагогічних наук України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Бех Іван Дмитрович, директор Інституту проблем виховання НАПН України, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Гавриш Наталія Василівна, провідний науковий співробітник Інституту проблем виховання НАПН України, доктор педагогічних наук.

Гаряча Світлана Анатоліївна, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників, кандидат педагогічних наук.

Древаль Галина Федорівна, завідувач сектору початкової освіти відділу загальної середньої освіти і підготовки вчителів, Інститут модернізації змісту освіти МОН України.

Коваль Людмила Вікторівна, декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету, доктор педагогічних наук, професор.

Кодлюк Ярослава Петрівна, професор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, доктор педагогічних наук, професор.

Кочерга Олександр Васильович, заступник директора Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат психологічних наук, доцент.

Лотоцька Алевтина Вікторівна, головний спеціаліст відділу дошкільної та початкової освіти департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України.

Максименко Сергій Дмитрович, директор Інституту психології НАПН України ім. Г. С. Костюка, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Митник Олександр Якович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології факультету педагогіки і психології, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.

Савченко Олександра Яківна, головний науковий співробітник відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Скворцова Світлана Олексіївна, член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.

Тарасенко Галина Сергіївна, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор.

Тименко Володимир Петрович, учений секретар відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.

ЗМІСТ

ОФІЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

- 3** Володимир БОЖИНСЬКИЙ
На шляху до європейського освітнього простору
Коментар до Закону "Про освіту"

ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА ● МОЯ ПРОФЕСІЯ — ВЧИТЕЛЬ

- 5** Ілона РУДЕНКО
Успішний учитель в умовах інноваційної школи
Психологічний портрет сучасного педагога

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ

- 8** Тетяна АНДРЮЩЕНКО
Дбати про здоров'я — цікаво
Методи і прийоми формування здоров'язбережувальної компетентності

ІНТЕГРОВАНА ОСВІТА ● ПРИРОДОЗНАВСТВО

- 16** Інна ОСАДЧЕНКО
Рослинне царство й розмаїття, і багате. До нього двері так цікаво відкривати!
Ознайомлення з рослинами на різних уроках

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ● ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ

- 22** Олена ПОБІРЧЕНКО
Творчість має значення практичне — брошки вийшли дуже симпатичні!
Ознайомлення з елементами дизайну

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ● МИСТЕЦТВО

- 25** Ірина ДЕМЧЕНКО
Креатотерапія: лікуємо душі засобами творчості
Методика створення виробів у техніці паперопластики

- 26** Ірина ДЕМЧЕНКО
У світі чарівних скульптур
 Уроки художньої праці
 у 4-му класі

ІГРОВЕ НАВЧАННЯ
 ● **МАТЕМАТИКА**

- 30** Світлана БОДРОВА
**Захоплено граємо,
 математику вивчаємо**
 Дидактичні ігри до уроків
 математики у 1-му класі

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
 ● **МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ**

- 35** Оксана ЛИХОШЕРСТА
**Коли любов панує у родині,
 щасливою зростає
 в ній дитина**
 Урок літературного читання
 у 2-му класі

ІГРОВЕ НАВЧАННЯ
 ● **МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ**

- 38** Галина ХАБАЗНЯ
**Зберемо дзеркала чарівного скалки
 і пригадаємо улюблені казки**
 Квест для учнів 4-го класу

ПРИРОДОЗНАВСТВО
 ● **ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

- 42** Олена АТАМАНЧУК
**Про осінь нині ми дізналися багато.
 Цікаво разом над
 проектом працювати!**
 Проект для учнів 2-го класу

- 43** Олена АТАМАНЧУК
Пізнаємо осінь зусебіч
 Урок-презентація результатів проекту
 в 2-му класі

**Як добре виїхати за місто
 Пошурхотіти жовтим листям!**
 (Надіслала Н. Нарчинська, СШ № 1, м. Жашків, Черкаська обл.)

ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я

- 48** Світлана ЛАЗОРЕНКО
**Цікаво разом островами мандрувати
 і з друзями новими спілкуватись**
 Урок-мандрівка з курсу "Основи здоров'я"
 у 1-му класі

УПРАВЛІННЯ І МЕТОДИЧНА СЛУЖБА

- 51** Оксана МИКОЛАЙКО
**Допомагаємо розквітнути
 обдарованості**
 Майстер-клас для педагогів

РОБОТА З БАТЬКАМИ
 ● **СВЯТА І РОЗВАГИ**

- 54** Людмила ЛОЖКА
Роде наш красний
 Брейн-ринг для учнів та їхніх родин

На 1-й сторінці обкладинки: фото М. Загарії, СШ № 1, м. Жашків, Черкаська обл.

УЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Науково-методичний журнал

Свідоцтво про державну реєстрацію засобу масової інформації: серія КВ № 18676-7476Р від 29.12.2011

№ 10 (53), ЖОВТЕНЬ 2017

Головний редактор **Олексій Андрусич**
 Заступник головного редактора **Оксана Проценко**
 Редактори **Людмила Лаптева, Діана Орел**
 Літературний редактор **Тетяна Небесна**
 Коректор **Ніна Любаченко**

Адреса редакції: 04053, Київ-53, а/с 36

Телефони:
 (044) 486-91-14, (044) 486-11-19, (044) 486-13-32

E-mail: uchitel@dvsvit.com.ua

Видруковано у друкарні ТОВ "Літера-Друк", вул. Озерна, 6, оф. 122, Київ, 04209. Свідоцтво ДК № 3689 від 24.01.2010 р. Підписано до друку 27.09.2017. Формат 60x84 1/8. Папір офсетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 9,80. Обл.-видавн. арк. 10,5. Наклад 1817. Зам. 170907.

© Видавництво "Світич", 2017

Забороняється копіювання матеріалів журналу
 в будь-якому вигляді без дозволу видавця

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС — 89869

ТВОРЧІСТЬ МАЄ ЗНАЧЕННЯ ПРАКТИЧНЕ — БРОШКИ ВИЙШЛИ ДУЖЕ СИМПАТИЧНІ!

Ознайомлення з елементами дизайну

Олена ПОБІРЧЕНКО, канд. пед. наук,
доцент кафедри образотворчого мистецтва,
Уманський ДПУ імені Павла Тичини

Змалечку діти знають: багато предметів можна виготовити власноруч. Такі речі набувають унікальних рис і мають особливу цінність, оскільки створюючи виріб, людина вкладає у нього частинку душі. Широкі можливості для організації творчої діяльності учнів і надання їм змоги реалізувати свої задатки відкривають уроки трудового навчання, зокрема години, присвячені темі “Дизайн”.

Автор не тільки ознайомлює з особливостями розкриття цієї теми у курсі початкової школи, а й демонструє практичне її спрямування, що особливо важливо для мотивації учнів та формування у них необхідних життєвих компетентностей.

Залучати дітей до світу прекрасного слід з раннього віку. Створення виробів власноруч — ефективна школа естетичного виховання, завдяки якій у малюків формується художній погляд на світ, зароджується бажання шукати і знаходити прекрасне в навколишній дійсності.

Дітям цікавий кожен етап процесу виготовлення виробу. Відтак з’являється можливість посилити їхній інтерес до пізнавальної діяльності, виховати старанність, сумлінне та креативне ставлення до будь-якої праці. Окрім того, під час роботи над удосконаленням виробу дитина може проявити творчість, а весь процес відбувається в емоційно сприятливій атмосфері. Тож нерідко самостійно пошита іграшка надовго стає улюбленою, затьмарюючи дорогу куплену.

Мета уроків трудового навчання — сформувати предметно-перетворювальну компетентність для самостійного розв’язання дітьми практичних і побутових завдань у подальшому житті. Програмою курсу не передбачено орієнтовну сітку розподілу навчальних годин за темами програмового матеріалу — їх учитель розподіляє самостійно, враховуючи матеріально-технічне забезпечення школи, інтереси учнів та традиції регіону. Послідовність опанування тем педагог теж визначає на власний розсуд. Резерв часу доцільно використовувати для проведення уроків

узагальнення і повторення, ігрових і нестандартних занять, презентації проектів, вивчення актуальних тем тощо.

На уроках важливо використовувати продуктивні технології, які дають змогу обирати, і комбінувати різні види навчання: пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, комп’ютерне (кожен вид має свої переваги і недоліки, тож застосовувати їх слід виходячи з їхньої ефективності для досягнення конкретної мети). Отже, на початку роботи слід показати дітям декілька альтернативних зразків певного виробу і поставити перед ними проблему.

Наприклад

— У Марійки порвалася спідничка. Чим тут можна зарадити?

Слід спонукати учнів до висловлювання різноманітних пропозицій щодо варіантів лагодження одягу: виконати аплікацію, пришити кишеньку, гудзик або бантик тощо.

— Як бути, якщо на улюбленій футболці з’явилася пляма? *(Пришити декілька гудзиків у формі квітки, оздобити квіткою з тканини, виконати вишивку атласними стрічками, вишити бісером контури малюнка, вив’язати гачком квітку).*

Таким чином можна оздобити не лише одяг, а й взуття.

Діяльність учнів на уроках трудового навчання важливо орієнтувати не на виготовлення якихось речей взагалі, а на створення виробів потрібних і корисних. Обов'язково слід показати дітям, для чого вони створюють певну річ, де її потім можна застосувати. Тобто виріб має бути гарним, корисним та функціональним.

Для виготовлення найпростіших речей ескіз не потрібен. Оскільки не кожна дитина може одразу уявити, який вигляд матиме виріб після декорування, його ескіз створює або підказує вчитель. Однак школярів необхідно спонукати до самостійного малювання ескізів чи хоча б окремих елементів виробів — це сприятиме розвитку їхньої уяви, творчості та художнього чуття.

Прикрашаємо власний одяг

Урок трудового навчання у 4-му класі

Олена ПОБІРЧЕНКО

Тема. Художнє оздоблення та дизайн одягу.

Мета. Формувати вміння виготовляти аксесуари з тканини, атласних стрічок, мережива. Розвивати естетичний смак, творчі здібності, фантазію, вміння виконувати дизайнерські проекти. Виховувати охайність, повагу до праці інших, працелюбність.

Матеріали та обладнання: брошки, виготовлені з тканини, атласних стрічок, мережива, гудзиків; клаптики тканини, атласні стрічки, мереживо, гудзики, швейні нитки, голка, ножиці; підручник “Трудове навчання. 4 клас” (авт. І. Веремійчик, В. Тищенко); презентації з теми, мультимедійний комплект; технологічні картки (за кількістю учнів).

Хід заняття

I. Організаційний момент (1–2 хв)

II. Сприймання й усвідомлення нового матеріалу (8–10 хв)

1. Повідомлення теми та мети уроку

— Сьогодні ми завітаємо до віртуальної дизайнерської майстерні, ознайомимося з видами оздоблення одягу та навчимося виготовляти деякі брошки.

2. Бесіда з елементами розповіді

— Пригадаймо, що означає слово *дизайн*. (*Мистецтво творити красиве*).

— Чи знаєте ви, хто такі *дизайнери*? (*Фахівці, які працюють у певній сфері дизайну: ландшафтного, промислового, графічного, костюмного, інтер'єрного*).

— Над чим працюють дизайнери-модельєри? (*В індустрії моди дизайнер — головний учасник процесу розроблення одягу, взуття та аксесуарів. Дизайнер утілює у реальних речах плоди своєї фантазії. Він створює ескізи і малюнки, визначає кольорову гаму виробів, добирає тканину, з якої має бути створена майбутня річ*).

— Що, на вашу думку, означає вислів *дизайн костюма*? (*Гармонійне поєднання одягу, взуття, ювелірних прикрас, зачіски, певних речей (аксесуарів) як своєрідного доповнення. Костюми бувають народні та сучасні*).

— Чи знаєте ви, що означає слово *аксесуар*? (*Аксесуари (у вбранні) — це допоміжні деталі,*

призначені для оздоблення і доповнення вбрання. Можуть бути ключовим або завершальним елементом модного образу. До аксесуарів відносять головні убори, шарфи, хустки, краватки, окуляри, рукавички, парасольки, сумки, гаманці, портмоне, візитниці, ремені, пояси, біжутерію, ювелірні прикраси, годинники).

3. Виступи учнів

Попередньо підготовлені учні роблять короткі повідомлення про різні види брошок. Розповіді супроводжують мультимедійною презентацією.

— Здавна важливим аксесуаром жіночого одягу вважали брошку. Прослухаймо повідомлення ваших однокласників про цю прикрасу.

Орієнтовний зміст повідомлень

- Брошка — жіноча прикраса, яку використовують не тільки для оздоблення вбрання, а й як оригінальну застібку, що надає образу певного стилю.
- Це дуже давній вид прикрас. Історія брошки сягає часів первісних людей, які для скріплення одягу використовували примітивні пристосування, виготовлені з підручних засобів (рослин, зубів чи кісток тварин).
- На зміну колючкам та шипам рослин прийшли вигнуті гострі кістки й осколки кременю. І лише з появою металу почали виготовляти загострені заколки для одягу, що стали прообразом сучасних брошок із застібками.
- До X ст. для скріплення деталей одягу використовували фібули й аграфі. Вони відображали соціальне та матеріальне становище власника. Багато оздоблені аксесуари могли дозволити собі тільки заможні люди.

Правила безпечної роботи з голкою і ножицями

- Завжди зберігай голку в гольнику.
- Не залишай голку на робочому місці без нитки.
- Передавай голку в гольникові та з ниткою.
- Не бери голку до рота, не грай з нею.
- Не встромляй голку в одяг.
- До і після роботи перевір кількість голок.
- Тримай гольничок завжди в одному місці.
- Зламану голку не викидай, а поклади у спеціальну коробку.
- Не відволікайся під час роботи з голкою.
- Працюй з добре відрегульованими й заточеними ножицями.
- Не залишай ножиці розкритими.
- Використовуй їх тільки за призначенням.
- Зберігай ножиці в зазначеному місці у певному положенні.
- Користуйся ножицями з заокругленими кінцями.
- Не грай з ножицями, не піднось їх до обличчя.

- У середині минулого століття брошки набули великої популярності. Навіть сьогодні колекціонери зберігають у своїх колекціях оригінальні вироби тих років. Деякі з них є справжніми витворами мистецтва.

III. Підготовка до практичної роботи (8–10 хв)

1. Демонстрування та аналіз зразка

Педагог демонструє зразки брошок, виготовлених власноруч. Учні розглядають їх, обмінюються враженнями.

- Чи робив хтось із вас щось подібне?
- Розгляньте брошки, виготовлені мною. Чи подобаються вони вам?
- З чого вони виготовлені?
- Як, на вашу думку, вони виготовлені?

Учитель демонструє мультимедійну презентацію з виготовлення брошки. (Важливо, аби діти не відтворили запропоновані зразки, а на їх основі створили власні аксесуари).

2. Повторення правил безпеки під час роботи з голкою і ножицями

3. Ознайомлення з послідовністю створення брошки за технологічною картою (див. додаток).

4. Фізкультхвилинка

IV. Практична робота (17–18 хв)

За технологічною картою учні самостійно виготовляють брошку. За потреби педагог надає індивідуальну допомогу. Оздобити вироби діти можуть відповідно до власних уподобань.

V. Підсумок уроку (3–4 хв)

1. Виставка робіт учнів

2. Заключна бесіда

- З якими видами оздоблень ви ознайомилися?
- Що зробите з виготовленими прикрасами?
- Що нового дізналися на уроці?
- Чи знадобляться вам у щоденному житті отримані знання?

— З ким би ви хотіли поділитися своїми новими вміннями?

3. Прибирання робочих місць

ДОДАТОК

Технологічна картка

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИГОТОВЛЕННЯ БРОШКИ

№ з/п	Послідовність операцій	Графічне зображення
1	Візьміть мереживо, атласну чи оксамитову стрічку завдовжки 25–30 см	
2	Перегніть її удвоє і зшийте	
3	Виконайте по всій довжині шов "голкою вперед"	
4	Затягніть нитку — вийде квіточка	
5	Пришийте гудзик чи намистинку в центрі	
6	З іншого боку пришийте шпильку, аби вийшла застібка	

Відкрийте дітям світ разом із журналами
“Учитель початкової школи”
та **“Джміль”**

Аби убезпечити себе від подорожчання, передплатіть журнали на 2018 рік безпосередньо у видавництві за цінами 2017 року.

Заощадьте до **20 %** — оформіть передплату
на сайті **upsh.com.ua**

Якщо маєте запитання, телефонуйте до редакції:
067-504-50-02, 050-761-72-59,
або звертайтеся на e-mail: books@dvsvit.com.ua

Індекс комплекту
“упш” + “джміль”
68604

Індекс
журналу “упш”
89869